בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ"ק מו"ר
הָרַהַ"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזְער** שְׁלִיטָ"א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר שׁוֹמְרֵי הַלָּשׁוֹן, עִיר הַשִּׁמְחָה!

גִּלָּיוֹן ר"מ ו פָּרָשַׁת יִתְרוֹ תשפ"ו

תְּמִימוּת

עָזְבוּ אֶת חָכְמַת הַדִּקְדּוּק!

* * *

פַּעַם אַחַר תְּפִלַּת מִנְחָה שֶׁל עֶרֶב חַג הַשָּׁבוּעוֹת, כִּי יִנָּטוּ צְלָלֵי עֶרֶב וְנִכְנַס חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַקָּדוֹשׁ, עָנָה וְאָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א: הַזְּמַן הַזֶּה שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בּוֹ עַתָּה מְכֻנֶּה בְּדִבְרֵי הַפּוֹסְקִים בְּשֵׁם "תְּמִימוֹת", כִּי מַמְתִּינִים עַתָּה שֶׁיִּהְיֶה לַיְלָה גָּמוּר, כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ חֲמִשִּׁים יוֹם שְׁלֵמִים, וְיִתְקַיֵּם (וַיִּקְרָא כג, טו) "שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה" (עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה סִימָן תצד סְעִיף א בְּשֵׁם הַטָּ"ז וּפְרִי מְגַדִּים וּשְׁאָר אַחֲרוֹנִים).

וְאָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א, שֶׁהָעִנְיָן שֶׁל "תְּמִימוֹת" מְעוֹרֵר אוֹתָנוּ מְאֹד לְמִדַּת הַתְּמִימוּת, כִּי קֹדֶם שֶׁזּוֹכִין לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה - מְכָרְחִים אֶת מִדַּת הַתְּמִימוּת, שֶׁאָדָם לֹא יִכָּנֵס בְּשְׁאֵלוֹת וּסְפֵקוֹת וְכוּ', רַק יַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל קֹדֶם קַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁעָנוּ וְאָמְרוּ: **'נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע'!**

וְרַבֵּנוּ זַ"ל הִפְלִיג מְאֹד בְּמַעֲלַת מִדַּת הַתְּמִימוּת, וְאָמַר: **'שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית וְהַשְׁלֵמוּת הוּא רַק לַעֲבֹד הַשֵּׁם בִּתְמִימוּת גָּמוּר, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל'** (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יט), וְאָמַר: **'כִּי עִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא בִּפְשִׁיטוּת וּבִתְמִימוּת גָּמוּר, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת'** (שָׁם סִימָן קד); וְעִם זֶה פָּתַח רַבֵּנוּ זַ"ל אֶת סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ 'לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן' - תּוֹרָה א', שֶׁבָּהּ הוּא מְגַלֶּה אֶת מַעֲלַת הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה - עִם הַפָּסוּק: **"אַשְׁרֵי תְּמִימֵי דָרֶךְ הַהֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'"**; כִּי זֶה רֵאשִׁית הַכֹּל - שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לִתְמִימוּת אֲמִתִּית, וְעַל יְדֵי זֶה יַקִּיא יַגִּיעַ לְתוֹרָה וּתְפִלָּה וְכוּ'.

וְאָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ צִוּוּי מִן הַתּוֹרָה: (דְּבָרִים יח, יג) **"תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹקֶיךָ"**; וְאִיתָא בְּ'בַּעַל הַטּוּרִים' שָׁם, שֶׁהָאוֹת תַּי"ו שֶׁל "תָּמִים" הִיא גְּדוֹלָה, וְאָמְרוּ צַדִּיקִים רֶמֶז בָּזֶה, שֶׁהַתְּמִימוּת צְרִיכָה לִהְיוֹת **גְּדוֹלָה מְאֹד** אֵצֶל הָאָדָם!

וְסִפֵּר מו"ר שְׁלִיטָ"א מַעֲשֶׂה נוֹרָא הַמּוּבָא בְּסֵפֶר חֲסִידִים (אוֹת יח, בְּשִׁנּוּיֵי נֻסְחָאוֹת אוֹת יב), שֶׁפַּעַם הָיָה רוֹעֶה בְּהֵמוֹת שֶׁלֹּא הָיָה יוֹדֵעַ לְהִתְפַּלֵּל, וּבְכָל יוֹם הָיָה אוֹמֵר בְּרֹב תְּמִימוּתוֹ: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ שֶׁאִלּוּ הָיָה לְךָ בְּהֵמוֹת וְנוֹתְנָם לִי לְשָׁמְרָם - לַכֹּל אֲנִי שׁוֹמֵר בְּשָׂכָר וּלְךָ הָיִיתִי שׁוֹמֵר בְּחִנָּם', כִּי אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ!'...**

פַּעַם אַחַת עָבַר שָׁם אֵיזֶה תַּלְמִיד־חָכָם אֶחָד בְּדַרְכּוֹ, וְשָׁמַע אֶת תְּפִלָּתוֹ שֶׁל הָרוֹעֶה הַתָּמִים - שֶׁהוּא אוֹמֵר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁמּוּכָן לִשְׁמֹר עַל הַצֹּאן לְמַסֵּר נַפְשָׁם בַּעֲבוּר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל רַק מֵאַהֲבַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכוּ'.

א כָּאן אָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א בְּדֶרֶךְ אַגַּב, שֶׁהָעִנְיָן הַזֶּה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם רוֹעִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל צֹאן קֳדָשִׁים לְלֹא שׁוּם תְּמוּרָה וְכוּ', וּמוּכָנִים

שֶׁלּוֹ בְּחִנָּם... וְגָעַר הֶחָכָם בָּרוֹעֶה הַתָּמִים וְהוֹכִיחוֹ: ׳שׁוֹטֶה, **אַל תִּתְפַּלֵּל כָּךְ!**׳... שָׁאַל הָרוֹעֶה: ׳אִם כֵּן, הֵיאַךְ אֶתְפַּלֵּל?׳ וְלִמֵּד אוֹתוֹ הַתַּלְמִיד־חָכָם סֵדֶר בְּרָכוֹת וּקְרִיאַת־שְׁמַע וּתְפִלָּה, עַל־מְנָת שֶׁלֹּא יֹאמַר עוֹד מַה שֶּׁהָיָה רָגִיל לוֹמַר, וְשׁוּב הִזְהִירוֹ שֶׁלֹּא כָּךְ מִתְפַּלְּלִים, וְזֶה זִלְזוּל כְּלַפֵּי שְׁמַיָּא וְכוּ׳.

וַיְהִי מִמָּחֳרָת, הָרוֹעֶה הַתָּמִים שָׁכַח אֶת כָּל מַה שֶּׁלִּמְּדוֹ הֶחָכָם, וְהָיָה מִתְסַכֵּל מְאֹד: מִצַּד אֶחָד - הוּא לֹא יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל כְּפִי שֶׁסִּדֵּר לוֹ הֶחָכָם, כִּי שָׁכַח אֶת הַכֹּל... וּמִצַּד שֵׁנִי - לֹא הָיָה יָכוֹל לוֹמַר אֶת הַתְּפִלָּה הַתְּמִימָה שֶׁהָיָה רָגִיל בָּהּ מֵחֲמַת שֶׁמְּנָעוֹ הֶחָכָם מִכָּךְ... וְעַל־כֵּן הִתְרַשֵּׁל הָרוֹעֶה לְגַמְרֵי וְלֹא עָשָׂה מְאוּמָה.

עוֹד בְּאוֹתוֹ הַלַּיְלָה, בְּשָׁכְבוֹ עַל מִשְׁכָּבוֹ, קִבֵּל הֶחָכָם צִוּוּי בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה: ׳**לֵךְ אֶל הָרוֹעֶה הַתָּמִים וְתֹאמַר לוֹ שֶׁיַּמְשִׁיךְ לוֹמַר אֶת מַה שֶּׁהָיָה רָגִיל לוֹמַר קֹדֶם שֶׁבָּאתָ אֵלָיו!**׳ וְהוֹסִיפוּ לְהַזְהִירוֹ: ׳**וְאִם לֹא תֵּלֵךְ - תֵּדַע הָרָעָה אֲשֶׁר תִּמְצָא אוֹתָךְ, כִּי גָּזַלְתָּ לִי אֶחָד מִן הָעוֹלָם־הַבָּא!**׳... וַיִּקַץ וְהִנֵּה חֲלוֹם.

תֵּכֶף לַמָּחֳרָת הִזְדָּרֵז הֶחָכָם אֶל הָרוֹעֶה, וּשְׁאָלוֹ: ׳אֱמֹר נָא לִי, מַה אַתָּה מִתְפַּלֵּל?׳ עָנָה לוֹ הָרוֹעֶה: ׳לֹא כְלוּם, כִּי שָׁכַחְתִּי מַה שֶּׁלִּמַּדְתַּנִי, וְגַם צִוִּיתָנִי שֶׁלֹּא לֵאמֹר מַה שֶּׁהָיִיתִי רָגִיל לוֹמַר... הֵבִין הֶחָכָם שֶׁהַיְהוּדִי הַתָּמִים הַזֶּה הָיָה מַעֲלֶה שַׁעֲשׁוּעִים גְּדוֹלִים מְאֹד לְמַעְלָה, וְהָיָה נַחַת רוּחַ עָצוּמָה לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִן הַתְּפִלָּה שֶׁהִתְפַּלֵּל בִּתְמִימוּת טְהוֹרָה, וּבְגִלַּל שֶׁמְּנָעוֹ מִכָּךְ - הִזְהִירוּהוּ לְתַקֵּן הַדָּבָר, וְעַל כֵּן עָנָה וְאָמַר הֶחָכָם אֶל הָרוֹעֶה: ׳**הַמְשֵׁךְ בְּמִנְהָגְךָ הַטּוֹב! תַּמְשִׁיךְ לְהִתְפַּלֵּל אֶת תְּפִלָּתְךָ הַקְּדוֹשָׁה!**׳...

וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁבַּסֵּפֶר חֲסִידִים שָׁם מְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַיְדִיעַ בְּדִבְרֵי חֲכָמִים, שֶׁלֹּא שׁוֹלְחִים שְׁלִיחַ צִבּוּר לַעֲבֹר לִפְנֵי הַתֵּבָה אֶלָּא אִם כֵּן הוּא בָּקִי לְהַבְדִּיל בֵּין אַלְפֵי״ן לְעֵינֵי״ן וְכוּ׳ [כַּנִּפְסָק בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ, אֹרַח חַיִּים, סִימָן נ״ג, סְעִיף י״ב (וְעַיֵּן שָׁם בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה)], וַהֲרֵי רֹב בְּנֵי אָדָם אֵינָם בְּקִיאִים בָּזֶה, וְאֵינָם מְבִינִים מַה בְּדִיּוּק הַהֶבְדֵּל בֵּין אָלֶ״ף לְעֵי״ן, וְעַל כָּךְ אוֹמֵר הַסֵּפֶר חֲסִידִים, שֶׁזֶּה מְדֻבָּר עַל מִי שֶׁאָכֵן בָּקִי וְיוֹדֵעַ זֹאת, אֲבָל מִי שֶׁאֵינֶנּוּ יוֹדֵעַ, וּמִתְפַּלֵּל בְּתִמִּימוּת, תְּפִלָּתוֹ עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחוֹחַ, וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת הָרַ״ן, סִימָן רלה): ׳**דִּקְדּוּק אֵין צְרִיכִין כְּלָל!**׳.

וְזוֹ לְשׁוֹן סוֹף הַשִּׂיחָה שָׁם: ׳**וְהֶאֱרִיךְ בְּשִׂיחָה זוֹ הַרְבֵּה אָז, כִּי עִקַּר הָעֲבוֹדָה בֶּאֱמֶת הוּא תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת לְהַרְבּוֹת בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִי לְחַפֵּשׂ לְחַדֵּשׁ דְּבָרִים חֲמוּרוֹת יְתֵרוֹת. רַק לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדָמוֹנִים. וְלֹא נִתְּנָה הַתּוֹרָה לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת. וְאָמַר אָז, שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה עָזְבוּ הָעוֹלָם חָכְמוֹת הַדִּקְדּוּק וְאֵינָם עוֹסְקִים בּוֹ כְּלָל**׳.

וְהַכְּלָל לְמַעֲשֶׂה, אָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁכְּשֶׁאֲנַחְנוּ נִגָּשִׁים לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה, וְיַחַד עִם זֶה אָנוּ מְקַבְּלִים אֶת הָעִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה [כִּי חַג הַשָּׁבוּעוֹת הוּא הַהִלּוּלָא שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע״ה, שֶׁהֵעִיד עַל עַצְמוֹ (תְּהִלִּים קט, ד) ״וַאֲנִי תְּפִלָּה״], עָלֵינוּ לָגֶשֶׁת לָזֶה עִם תְּמִימוּת אֲמִתִּית, שֶׁהִיא מִדָּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁעָלָיו כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כה, כז) **״וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם״** - יַעֲקֹב אָבִינוּ זָכָה לִהְיוֹת ׳אִישׁ תָּם׳, וְעַל כֵּן הוּא הָיָה **״יֹשֵׁב אֹהָלִים״** - אֹהֶל שֶׁל תּוֹרָה וְאֹהֶל שֶׁל תְּפִלָּה, שֶׁזֶּהוּ (שָׁם כז, כב) **״הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב״** - כְּפִילוּת הַמִּלָּה ׳קוֹל׳ בָּאָה לִרְמֹז עַל ׳קוֹל תּוֹרָה׳ וְ׳קוֹל תְּפִלָּה׳, וּכְדֵי לְקָנוֹת זֹאת בְּנַפְשֵׁנוּ עָלֵינוּ לִנְהֹג בְּתִמִּימוּת וּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וּלְהַשְׁלִיךְ שִׂכְלֵנוּ לְגַמְרֵי!

סַיֵּם מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א וְאָמַר, שֶׁזּוֹ הָיְתָה מַעֲלַת הַתָּם הַקָּדוֹשׁ שֶׁרָבֵנוּ מְסַפֵּר בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁהוּא זָכָה לִחְיוֹת חַיִּים טוֹבִים וּמְאֻשָּׁרִים בָּזֶה הָעוֹלָם - הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת - הַכֹּל בִּזְכוּת תְּמִימוּתוֹ, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַשְׁלֵמוּת - וְלָכֵן הַתַּרְגּוּם שֶׁל ׳תָּמִים׳ הוּא ׳שָׁלִים׳, כִּי זוֹ הַשְׁלֵמוּת שֶׁל הָאָדָם - שֶׁהוּא זוֹכֶה לִהְיוֹת ״אִישׁ תָּם״, וּלְהִתְרַחֵק מִכָּל מִינֵי חָכְמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת שׁוֹנוֹת (וְעַיֵּן שָׁם הֵיטֵב בַּמַּעֲשֶׂה עִם פֵּרוּשׁוֹ הַבָּהִיר שֶׁל מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א - ׳בְּתוֹךְ הַנַּחַל׳, וּבִפְרָט בְּסוֹף הַמַּעֲשֶׂה, וְיֵעָרֵב לְךָ), וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הַכּוֹלֶלֶת כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁבָּעוֹלָם!